

Průzkum zaměstnanosti, dotací a vybraných ekonomických ukazatelů mezi zaměstnavateli zdravotně postižených

V Praze 30. května 2014

Ing. K. Augustová
Ing. K. Rychtář
SČMVD, červen 2014

Průzkum probíhal na jaře roku 2013 mezi členy Asociace zaměstnanců zdravotně postižených (AZZP), osloveni byli i někteří nečlenové. Data dodalo 62 členů AZZP a jeden nečlen. Analýza vychází ze dvou zdrojů - data týkající se struktury zaměstnanců, respektive dotací byla sebrána přímo od respondentů, data týkající se ekonomických ukazatelů byla získána z Výkazů zisku a ztrát, buď umístěných na webových stránkách Obchodního rejstříku, nebo dodaných samotnými respondenty. Data za rok 2013 nejsou ve většině případů schválena auditem. Bohužel data nebyla vždy kompletní, proto jsou data dopočítána na 100 firem a následně dále zpracovávána nebo porovnávána. Údaje za rok 2010 byla převzata z průzkumu prováděného v roce 2010 a jsou platná k 30. 6. 2010, z toho důvodu nebylo možné porovnat ekonomické ukazatele.

Tab. 1 Zaměstnanost

	2010		2011		2012		2013		2013/2010
nepřečtený stav celkem	10261		12 684		12 903		12 917		126%
z toho: invalidita I. a II. stupně	4704	46%	5 602	44%	6 182	48%	6 820	53%	145%
OZZ	1031	10%	2 249	18%	2 031	16%	1 593	12%	155%
invalidita III. stupně	1418	14%	1 746	14%	1 638	13%	1 484	11%	105%
nepostižení zaměstnanci	3108	30%	3087	24%	3052	24%	3021	23%	97%
mimo pracoviště ZZP	502	5%	584	5%	761	6%	616	5%	123%
přečtený stav celkem	9023		10 748		10 925		10 675		118%
z toho: invalidita I. a II. stupně	4284	47%	4 619	43%	5 109	47%	5 511	52%	129%
OZZ	800	9%	2 051	19%	1 863	17%	1 636	15%	204%
invalidita III. stupně	1140	13%	1 306	12%	1 254	11%	987	9%	87%
nepostižení zaměstnanci	2799	31%	2772	26%	2698	25%	2542	24%	91%
mimo pracoviště ZZP	x	x	484	4%	603	5%	343	3%	x

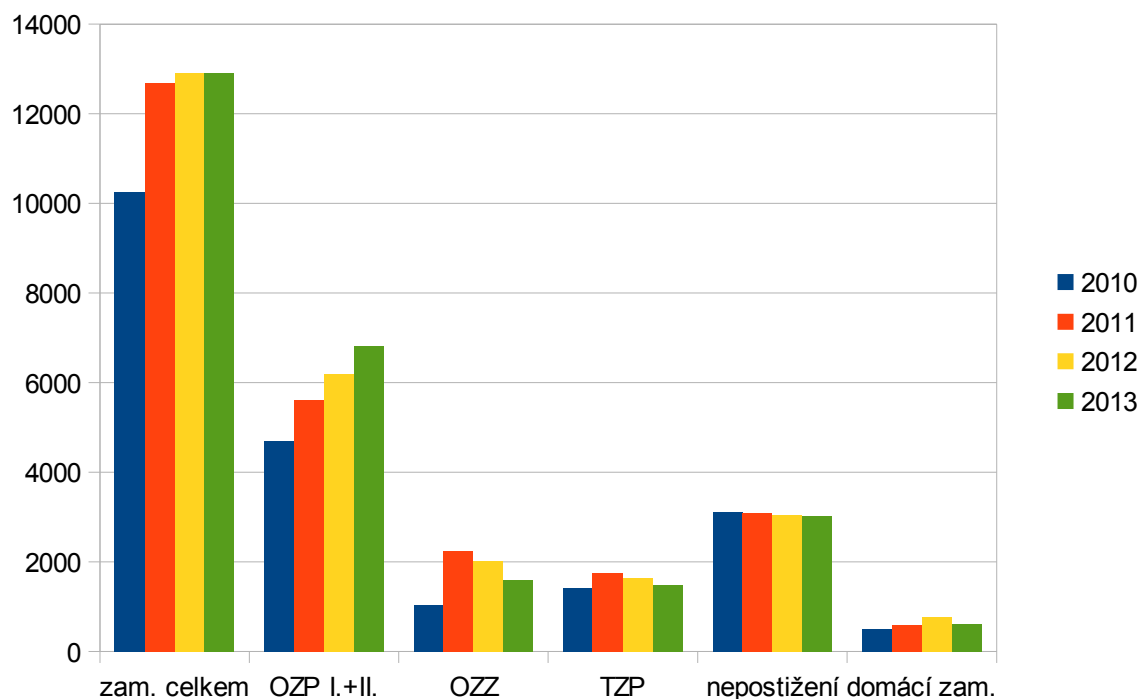
*) data za rok 2010 jsou k 30.6.

Zaměstnanost zdravotně postižených zůstává ve sledovaném období zhruba na stejné úrovni, poměr ZP zaměstnanců je nyní přibližně 77% z celkového počtu zaměstnanců. Ve srovnání s rokem 2010 stoupl jak celkový počet zaměstnanců ve firmách (v roce 2010 jich bylo cca 10 300), tak počet ZP (v roce 2010 jich bylo cca 69%).

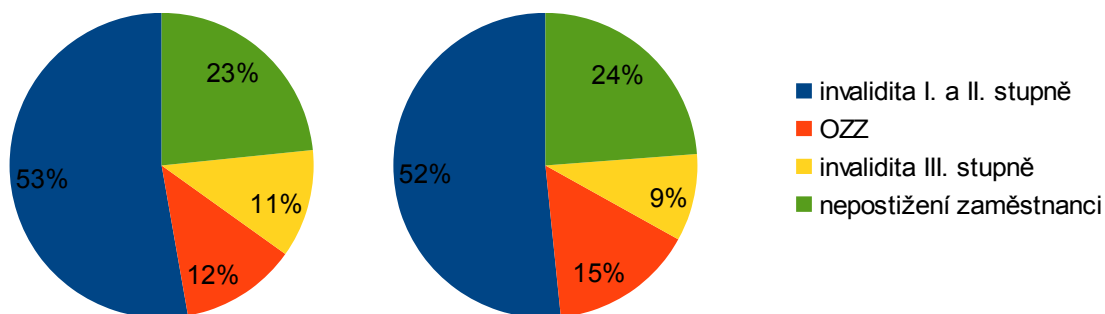
Mění se skladba zdravotně postižených. Přibývá ZP s invaliditou I. a II. stupně (nárůst ze 44% v roce 2011 na 53% v roce 2013), naopak klesá počet zaměstnanců s těžkým stupněm postižení (ze 14% na 11%) a také osob zdravotně znevýhodněných (z 18% na 12%).

Počet osob pracujících mimo pracoviště ZZP (domácí pracovníci) lehce kolísá, tvoří přibližně 5% z celkového počtu zaměstnanců.

Vývoj zaměstnanosti v letech 2010-2013

Zaměstnanost v roce 2013 (nepřepočtený a přepočtený stav)

Tab. 2 Počet zaměstnaných OZP dle typu činnosti

	2011		2012		2013	
Výroba nebo práce ve mzdě	5 932	58%	5 803	57%	5 646	56%
Služby	3 406	33%	3 425	33%	3 376	33%
Obchodní činnost a sklady	337	3%	387	4%	475	5%
Střední a nižší management	192	2%	181	2%	163	2%
Administrativa	389	4%	465	5%	492	5%

*) data jsou přepočtena na 100 firem

	2011	2012	2013
Kontroly	83	130	111

*) data jsou přepočtena na 100 firem

Převážná část zdravotně postižených zaměstnanců dotázaných firem pracuje v oblasti výroby nebo práce ve mzdě (56%) a v oblasti služeb (35%). Pouze zhruba 5% ZP pracuje v administrativě, 3% se zabývají obchodní činností nebo pracují ve skladu a jen asi 1% pracuje na manažerských pozicích. Rozložení zaměstnanců dle pracovního zařazení se v čase nemění.

Počet kontrol zaměřených na systém podpory ZZP se mění, v průměru vychází přibližně 1 kontrola ročně na 1 firmu.

Tab. 3 Dotace (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2013/2011
§76	77 861	43 129	x	x
Průměrně na 1 zaměstnance v CHPD	17,584	9,542	x	x
§78	742 825	802 122	871 057	117,26%
Průměrně na 1 nepřepočteného ZP zaměstnance	73,833	62,784	142,395	192,86%
Dotace celkem	816 476	850 510	871 149	106,70%
Průměrně na 1 nepřepočteného ZP zaměstnance	81,153	81,303	83,790	103,25%

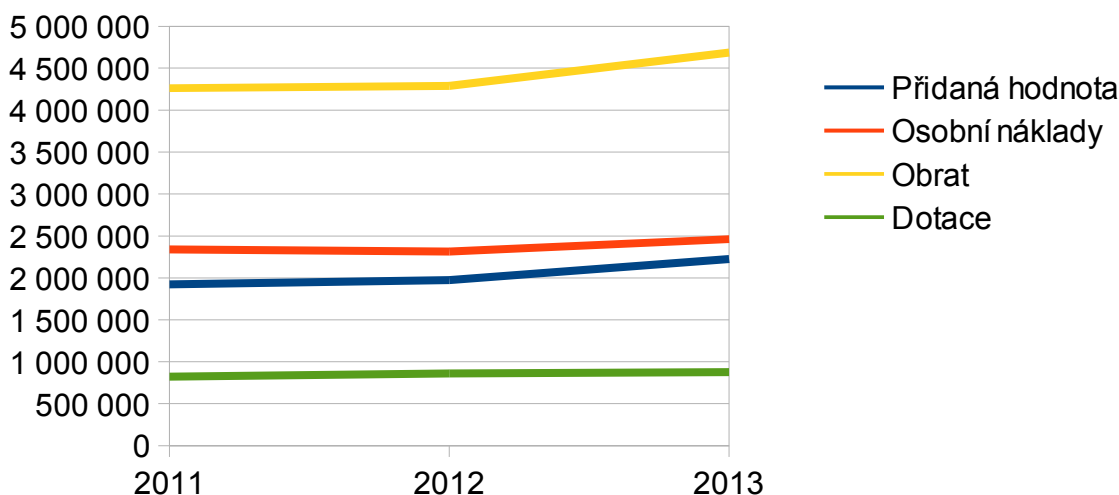
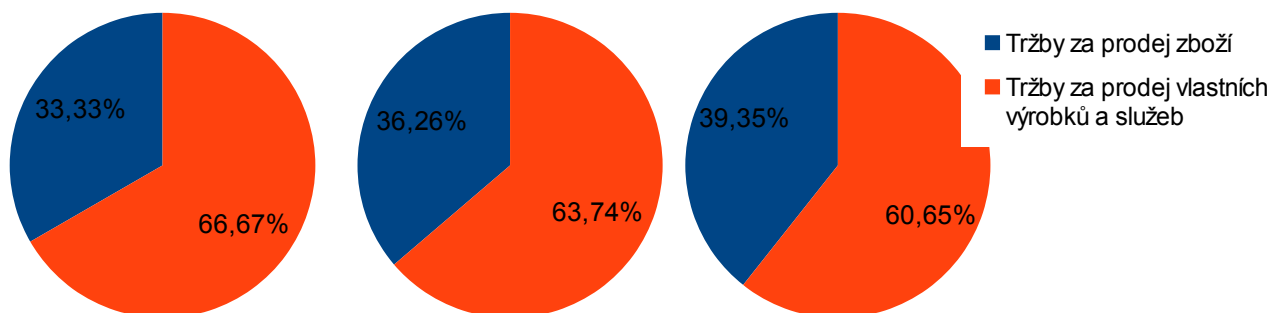
*) data jsou přepočtena na 100 firem

Pozn.: Vzhledem k tomu, že obsah účtu Ostatních provozních výnosů (výsledovka) netvoří vždy převážně dotace a příspěvky určené na zaměstnávání zdravotně postižených není možné tento údaj porovnávat s výší dotací udaných respondenty.

Tab. 4 Ekonomické ukazatele (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2013/2011
Tržby za prodej zboží	2 283 970	2 673 252	3 582 355	156,85%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	4 568 113	4 698 460	5 521 642	120,87%
Obrát	6 852 084	7 371 711	9 103 996	132,86%
Náklady vynaložené na prodané zboží	2 052 230	2 340 073	3 184 918	155,19%
Výsledek hospodaření před zdaněním	188 657	310 813	423 656	224,56%
Přidaná hodnota	1 923 323	1 974 279	2 224 181	115,64%
Osobní náklady	2 338 393	2 314 571	2 461 569	105,27%
Mzdové náklady	1 771 533	1 755 779	1 872 843	105,72%
Odpisy DHIM a NHIM	196 938	199 366	206 940	105,08%
Ostatní provozní výnosy	940 049	1 133 077	1 229 911	130,83%
Dotace	823 350	861 755	876 012	106,40%

*) data jsou přepočtena na 100 firem

Vývoj vybraných ekonomických ukazatelů v letech 2011-2013**Struktura výnosů v letech 2011-2013**

Pozn.: šetření se nezúčastnili někteří velcí ZP zaměřeni na obor „facility service“

Tab. 5 Porovnání ekonomických ukazatelů

	2011	2012	2013
Rentabilita tržeb	2,75%	4,22%	4,65%
Podíl dotací a obratu	12,02%	11,69%	9,62%
Vývoj obratu		107,58%	123,50%
Podíl prodeje zboží na obratu	33,33%	36,26%	39,35%
Podíl přidané hodnoty a dotací	233,60%	229,10%	253,90%
Podíl přidané hodnoty z osobních nákladů	82,25%	85,30%	90,36%
Průměrná hrubá produktivita na 1 přepočteného zaměstnance	641 521	690 171	852 354

*) data jsou přepočtena na 100 firem

Z ekonomických ukazatelů je patrný růst ekonomiky po hospodářské krizi. Klesá podíl dotací na obratu - obrat vzrostl za sledované období o téměř 33%, zatímco dotace vzrostly v tomto období pouze o 6,4%.

Rentabilita tržeb se zvýšila ze 2,75% v roce 2011 na 4,65% v roce 2013. Roste podíl prodeje zboží na obratu mezi zúčastněnými firmami. Podíl přidané hodnoty a dotací vzrostl o cca 20%. Průměrná hrubá produktivita na 1 přepočteného zaměstnance se zvýšila ze 641 521Kč na 852 354Kč.

Negativním ukazatelem je nízký nárůst odpisů DHIM a NHIM v porovnání s růstem obratu. Firmy málo investují do obnovy svého majetku, který tím postupně zastarává, je to důsledek nejen doznívání recese, ale i zrušení tzv. investičních dotací (naposledy Program MPSV ČR 2005-8).